

PODMIENKY DEDENIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY VO VYBRANÝCH ŠTÁTOCH EÚ

Informačná grafika Parlamentného inštitútu Kancelárie NR SR

Vplyvom historických udalostí nastal stav, že v roku 1993 pripadalo na Slovensku na jeden pozemok v extraviláne priemerne **12 – 15 spoluvlastníkov**.

V národoch, kde sa dedičský zákon zakladá na práve prvorodeného, pozemkové vlastníctvo prechádza z generácie na generáciu bez toho, aby sa delilo. Z toho vyplýva, že rodinný duch sa takrečeno zhmotňuje v pôde. Rodina predstavuje pôdu, pôda predstavuje rodinu, udržiava jej meno, jej pôvod, jej slávu, jej moc, jej cnosti. Keď dedičský zákon zavádza rovné delenie, ničí tesné puto, ktoré existovalo medzi rodinným duchom a zachovaním pôdy; pôda prestáva predstavovať rodinu, lebo je jasné, že ak sa v priebehu jednej alebo dvoch generácií musí rozdeliť, bude sa neustále znižovať, až napokon celkom zmizne.

Alexis de Tocqueville

Spôsoby ochrany pôdy pred drobením

- Minimálne veľkosti pozemku – Cyprus, Lotyšsko, Portugalsko, Španielsko.
- Nehnutelnosť môže pozostalý získať iba ako celok – Francúzsko, Lotyšsko, Nemecko, Rakúsko.
- Chránená pôda – Slovinsko.
- Vysporiadanie dediča so spoludedičmi – Slovinsko.
- Minimálna kultivačná jednotka – Španielsko.
- Finančné vyrovnanie môže trvať do 10 rokov – Lotyšsko.
- Dedičom je poľnohospodár – Poľsko, Slovinsko.

**Legislatívne
upravená ochrana
poľnohospodárskej
pôdy pred jej
rozdrobením
v dôsledku dedenia
je v štátoch:**

Cyprus, Estónsko,
Francúzsko, Lotyšsko,
Nemecko, Poľsko,
Portugalsko, Rakúsko,
Slovinsko a Španielsko

V Slovenskej republike sa zákazom drobenia pozemkov podľa zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov rozumie zákaz rozdeliť pozemok umiestnený v extraviláne obce na určité malé časti.

SPÔSOBY DEDENIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY VO VYBRANÝCH ŠTÁTOCH

Česká republika	Poľnohospodársku pôdu je možné deliť iba takým spôsobom, aby bolo zabezpečené efektívne obhospodarovanie .
Cyprus	Pôda zavlažovaná z trvalého zdroja vody nesmie byť rozdelená na plochu menšiu ako 1000 m² , alebo, pôda so zavlažovaním zo sezónneho zdroja vody na plochu menšiu ako 2000 m² , poľnohospodárska pôda nesmie mať rozlohu menej ako 5000 m² .
Estónsko	Musia byť splnené požiadavky o sceľovaní pozemkov .
Francúzsko	„ Preferenčná alokácia “ – poľnohospodársky podnik je možné dediť iba ako jeden ekonomický celok.
Grécko	Dedičia dedia majetok v rovnakých podieloch.
Chorvátsko	V prípade dedenia poľnohospodárskej pôdy a vecí, ktoré slúžia na výkon poľnohospodárskej činnosti môže súd rozhodnúť, že sa dedičstvo zanechá pozostalému poľnohospodárovi.
Litva	Minimálna/maximálna veľkosť dedičstva poľnohospodárskej pôdy nie je obmedzená.
Lotyšsko	Je zakázané rozdelenie poľnohospodárskej pôdy na príliš malé pozemky. Prednosť má ten dedič, ktorý sa venuje poľnohospodárskej činnosti, alebo na farme vyrastal, alebo do farmy investoval finančné prostriedky.
Luxembursko	Dedičia dedia poľnohospodársky majetok rovnako ako iný nehnuteľný majetok.
Maďarsko	Nie je stanovená minimálna veľkosť poľnohospodárskeho pozemku.
Nemecko	Majetok poručiteľa je možné previesť na dediča alebo dedičov iba „ako celok“ .
Poľsko	Na dedenie farmy má nárok osoba pracujúca v poľnohospodárstve .
Portugalsko	Nie je možné rozdeliť na menšie časti ako je „ kultivačná jednotka “ – minimálna veľkosť sa odlišuje v závislosti od regiónu v rozmedzí 4 až 11 ha .
Rakúsko	Vlastníkom „ Erbhof “ sa môže stať iba jeden dedič.
Slovinsko	„ Chránená farma “ – rozloha najmenej 5 hektárov a nie viac ako 100 ha.
Španielsko	Dedením nesmie vzniknúť pozemok menší ako „ minimálna kultivačná jednotka “.

POZEMKOVÉ ÚPRAVY – DÔVODY, OBSAH A DÔSLEDKY

Dôsledky rozdrobenosti pozemkového vlastníctva

- Brzdí rozvoj trhu s pôdou.
- Zložité a nákladné vysporiadanie pozemkov pri investičnej výstavbe.
- Pozemkové vlastníctvo drobných vlastníkov sa stáva „umŕtvým kapitálom“.

Dôvody pozemkových úprav

- Neusporiadané/rozdrobené pozemkové vlastníctvo.
- Vykonalie zmien/zásahov v štáte vo verejnom záujme.

Obsah pozemkových úprav

- Usporiadanie pozemkového vlastníctva.
- Plánovanie funkčného využitia krajiny

Uhorský dedičský systém a jeho dôsledky

KANCELÁRIA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY ODBOR PARLAMENTNÝ INŠTITÚT

marec 2023

Autorka: Ing. Martina Hogenová

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka odboru Parlamentný inštitút

Zdroje: Informácia Parlamentného inštitútu K NR SR, č. 9-2022 Porovnanie právnej úpravy podmienok dedenia poľnohospodárskej pôdy a poľnohospodárskych spoločností vo vybraných krajinách EÚ
[Slovensko – krajina neznámych vlastníkov 3.pdf \(uniag.sk\)](#)

Materiál slúži pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Všetky iniciatívne materiály PI vrátane tohto nájdete na: <https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm>